A°. 1835. N°. 5.
SURINAAMSCHE LETTERKUNDIG
Courant. Dagblad.

Vrijdag den 16den Januarij.

PARAMARIBO.

Derde en laatste Oproeping.

Namens Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal, worden mits dezen opgeroepen, alle Mannelijke Ingezetenen dezer Plaats, die hun *zeventiende jaar* zijn ingetreden, edoch hun *vijftigste* nog niet hebben volbragt, en niet in de Schutterij dezer Plaats zijn ingelijfd; alsmede dezulke, welke van elders zich alhier met ter woon hebben begeven, om te verschijnen op Maandag den *negentienden* Januarij eerstkomende, des ochtends te *acht* uur voor de Hoofdwacht der Schutterij, ten einde in dezelve te worden ingelijfd.

Paramaribo, 13 *Januarij* 1835.

De Majoor Kommandant der Schutterij,
P. FIERS SMEDING.

Groot-Brittannie.

LONDEN, 12 November.

Uit de onlangs te Londen in het licht gegeven beschrijving eener reize door Zuid Amerika ontleenen wij het volgende:

In de steenovens rondom Monte-Video worden beenderen, hoeven en andere dergelijke diergelijke overblijfselen als brandstof gebezigd. Een oud ingezetenen van Bueros-Aijres heeft mij zelfs verhaald dat hij aan de eigenaars der steenovens menigmaal eene gansche kudde schapen, ten beloope soms van twee duizend stuks voor 1 schelling 6 stuivers engelsch, per hoofd verkocht heeft, eenig en allen om tot brandstof te verstrekken. De voornaamste rijkdom der grondeigenaars bestaat in vee; en in deze uitgestrekte vlakten zwerven ossen, paarden, honden, struisvogels en allerlei wild vrijelijk rond en voeden zich van grasgewassen en bladeren. Het vleesch der ossen wordt meerendeels in eenen gedroogden staat bewaard of verzonden, de huid wordt door de inlanders tot verschillende einden gebruikt; zij vervaardigen daarvan zakken, manden, paardentuig, touw, zittingen van stoelen, enz. De huid van de poten der paarden, door wrijving zacht en buigzaam gemaakt zijnde, wordt tot het vervaardigen van laarzen gebezigd. Onder de verschillende einden, waartoe de ossenhuiden dienen, is ook dat van strafoefening begrepen. Men verhaalt dat boosdoeners in versche huiden worden genaaid, alleenlijk hoofd en hals daar buiten blijvende, waarna zij in dien toestand aan de werking der brandende zonnestralen worden blootgesteld Ten gevolge der drooging, welke de huid door de zonnehitte ondergaat, trekt dezelve te zamen en perst den misdadiger op eene verschrikkelijke wijze; zoodra het nacht wordt, en de delinkwent intusschen niet den geest heeft gegeven, wordt de huid zachter en wijder, ten gevolge der vochtiger nachtlucht, doch de tweede dag eindigt steeds zijne folteringen.

— Men vormt thans te Roane een groot boekdrukkers etablissement op een voet, die vermelding verdient. Het geheele werk der zetting wordt er door vrouwen en jonge meisjes uit de arbeidende klassen der plaats verrigt; dezelve zijn tot die nieuwe bezigheden voorbereid geworden door onderwijs, hetgeen zij, aan het gesticht zelve, in lezen, schrijven en in de spraakkunst hebben ontvangen, en een halfjarige ondervinding heeft tot heden in dat systema niets dan voordeelen doen ontwaren. De regelmatigheid van het werk evenaart de bezuiniging die er uit voortvloeit en de gewone zittende leefwijze der nieuwe werklieden doet voor dezen tak van nijverheid te Roanne een langdurigen voorspoed hopen. De hier bedoelde drukkerij zal hoofdzakelijk volksboeken in het licht zenden.

IETS OVER DE HALLEIJSCHE KOMEET.

Niet te onregt zegt zeker schrijver: »ieder menschen geslacht ondervindt het genoegen niet verrukt te worden door het beschouwen eener groote en door haren glans bijzonder uitblinkende komeet." Ware het ook even zoo met de kometen aan den staatkundigen hemel, die juist in eene omgekeerde verhouding, meer dan lief is, en bij herhaling verschijnen en gewoonlijk een bloedrood licht van zich afgeven! Ons jeugdige geslacht heeft nog geene gewone staartster aan het uitspansel zien verschijnen; de laatste, die wij zagen, was in 1811. Zij verlangt, uit dien hoofde met de ouderen van dagen, naar de zoogenoemde *Halleijsche* komeet, wier verschijning, op het zeggen van velen, nog in den loop van dit jaar zou moeten plaats hebben; terwijl sommigen haar reeds meenen ontdekt hebben in het sterrebeeld van den stier. Latere berekeningen van voorname Fransche en Duitsche astronomen bepalen echter hare verschijning eerst in het begin van November des volgenden jaars; *Damoiseau* den 4den; *Ponteculant* den 2den November 1835. Professor *Rosenberger*, die den invloed van alle planeten op de loopbaan der genoemde *Halleijsche* komeet allernaauwkeurigst heeft bekend, zegt ons, dat wij haar in het sterrebeeld der *visschen*, aan den westelijken horizon, zullen zien, waarbij het alsdan te bejammeren zal zijn, dat de aarde op dien tijd nog vier hemelteekens van haar standpunt verwijderd blijft. Wij zullen haar — voegt genoemde hoogleeraar er bij — eer zij tot hare digste zonne nabijheid komt, reeds in September en October hoogst waarschijnlijk beter kunnen waarnemen dan op genoemd tijdstip, bijaldien namelijk hare verwijdering van de aarde zich niet al te ver uitstrekt en onze waarnemingen hindert.

In Junij des jaar 1834 bevond gezegde komeet zich nog 125 millioen mijlen aan gene zijde der zon, dus nog over de 145 millioen mijlen van ons verwijderd. Wij zullen haar niet met denzelfden glans zien schitteren, zoo als zij zich, volgens astronomische aanteekeningen, in 1456 en 1682 heeft vertoond, omdat de aarde nu dien gunstigen stand tegen over haar niet heeft als toenmaals, en hare staart van ons afgekeerd is. Na een tijdsverloop van 76 jaren, 5 maanden en 19 dagen, en dus in het jaar 1759, den 12den Maart, verscheen zij weder, maar veel kleiner, zwakker van licht en onaanzienlijker, waaruit bij velen twijfel ontstond, of zij wel dezelfde komeet geweest is, die in 1682 zoo luistervol was verschenen. Hare laatste verschijning was dus reeds minder belangrijk en de aanstaande zal zulks nog minder zijn. Voor nog geen vier honderd jaren was deze zelfde planeet de oorzaak der algemeene verslagenheid en ontsteltenis bij het meerderdeel der menschen. Gelukkig zijn wij sedert dien tijd zoo wijs geworden, dat wij de verschijning der kometen voor niets anders houden dan zij werkelijk is, en ons verre boven het vooroordeel verheven gevoelen, dat zij op onze luchtgesteldheid, op de jaargetijden, laat staan nog op de bijzondere lotgevallen van landen en volken, ja zelfs van bijzondere personen eenigen den minsten invloed uitoefenen. Bijgeloof tech is het in den volsten zin, haar buitengewone hitte of regenvlagen toe te schrijven, even zeer als dat zij op het plantenrijk eenen weldadigen of nadeeligen invloed zouden te weeg brengen. Er zijn kometen geweest, zonder dat er buitengewone hitte of regen of droogte plaats had, hetwelk zich ook gemakkelijk laat begrijpen, als men slechts in aanmerking neemt, dat de komeet van 1811, in October, dus in hare digtste betrekking tot de aarde, nog meer dan 22 milioen mijlen van ons verwijderd was; terwijl de tot hier toe digtste bij onze aarde verschenen komeet, die namelijk van 1770, nog altijd 300,000 mijlen verstond.

Het groote en gewigtige problema, betrekkelijk den afstand der vaste sterren in het hemelruim, kan, naar het gevoelen van *Weggenhofen*, alleen worden opgelost door den loop der kometen. Bij de verschijning der komeet van 1824 is men tot de belangrijke gevolgtrekking gekomen, dat er mis chien ook wel kometen bestaan, welke zich in hijperbolischen loop om de zon bewegen, nimmer weder zigtbaar worden, en hare groote en snelle luchtreis door verschillende zonnestelsels afleggen. De *Enkesche* en *Bielasche* kometen daarentegen hebben zich als onmiddellijke onderdanen der zon doen herkennen, en tot de gegronde opmerking geleid, dat zij, even als de planeten in den dieren-cirkel rondzweven; evenzeer hare klimmende en dalende knoopen hebben, ofschoon hare, loopbaan langer is uitgerekt, en eindelijk, na het geheele verlies van haren zoogenoemden staart, den rang van gewone planeten verkrijgen.

Met diepen eerbied voor den verheven aanleg van den mensch, of liever voor Hem, die onzen geest dien aanleg heeft ingeplant, moeten wij intusschen bezield worden, als wij zien en proefondervinderlijk vernemen, tot welk een hoogte de sterrekunde aanvankelijk is opgevoerd, en hoe juist het vernuft harer beoefenaars in staat is, om de moeijelijkste berekeningen, aangaande den geregelden en ongeregelden loop der hemellighamen, op te lossen! — Het is te wenschen, dat de kennis dier overschoone wetenschap zich meer en meer moge uitbreiden tot waarachtige verlichting van vele nog in bijgeloof ronddolende volken!

De dagbladen behelzen de volgende jammerlijke geschiedenis.

Den 24sten Junij 1834 kwam *Catharina Jadot*, oud 64 jaar, door Castillon, om zich naar Tarcienne te begeven. Zij keerde te Castillon in ten huize van de weduwe *Bullot*, om daar koffij te laten zetten. Zij was er echter naauwelijks, of de weduwe *Bullot* zeide haar, dat haar zoon *Lodewijk*, die daar ziek lag, betooverd was, en dat *Catharina Jadot* zulks gedaan had. De laatste betuigde plegtig er niets van te weten, maar het hielp haar niet, en het plan om haar te noodzaken, de gewaande betoovering van *Lodewijk Bullot* op te heffen, werd dadelijk beraamd. Na verloop van eenigen tijd kwamen de weduwe *Bullot* en hare dochter *Nananga* en schreeuwden tegen *Catharina*: verlos *Lodewijk*! *Catharina* antwoordde: dat kan ik niet. Nu, antwoordden de weduwe *Bullot* en hare dochter, daar gij niet kunt en wilt, zullen we u op het vuur smijten. Deze bedreiging werd inderdaad volvoerd, de beide vrouwen grepen *Catharina Jadot* aan, en legden haar dwars over een ontvlamde takkebosch aan den heerd. Terwijl deze ongelukkige aldus gemarteld werd, schreeuwden *Nanange Bullot* en hare moeder gedurig tegen haar: als ge belooft *Lodewijk* te verlossen, zullen we u van het vuur afnemen. Daar *Catharina* de smarten niet langer kon uitstaan, moest zij wel beloven om te doen wat men van haar eischte. Men nam haar daarop van het vuur. Zoodra zij daar stond, scholden en dreigden de weduwe *Bullot* en haar dochter *Nanange* en *Mariane* haar weder: kom vrouwmensch, zeiden zij, doe wat gij beloofd hebt, of wij branden u op nieuw. *Catharina Jadot* verzekerde nogmaals, dat zij niets vermogt; daarop stiet men haar weder voort naar den schoorsteen, waar de takkebosschen nog brandden; zij werd andermaal op het vuur geworpen, en kwam er slechts door nieuwe beloften weder af. *Catharina Jadot* maakte nu eenige vertooning bij *Lodewijk Bullot*, alsof zij hem wilde onttooveren; doch daar zulks zonder dadelijk gevolg bleef, moest zij meer en meer de geweldenarij verduren van degenen, die de woning van de weduwe *Bullot* achtervolgens binnenkwamen. Zekere *Baussart* zette haar eene hooigaffel op de borst en zeide, dat zij *Lodewijk* moest onttooveren, of dat hij er haar anders aan zou rijgen. *Catharina Jadot* ziende, dat, wat zij ook van haar onvermogen betuigde, men evenwel voortging en de gaffel reeds digt aan haren hals was genaderd, stiet dezelve van zich en gaf *Baussart* eenen uitslag, deze gaf haar daarop een slag weerom, waardoor de ongelukkige *Catharina Jadot* ter aarde nederzeeg. Dit tooneel was als de voorbereiding tot eene nieuwe strafoefening tegen *Catharina*. *Maria Christina Quertin* stak het vuur, dat uitgegaan was, weder aan, en *Frans Pierroux*, door de weduwe *Bullot* en nog anderen bijgestaan, legde haar weder op het vuur. *Josephine* en *Maria Christina Quertin* hielden haar de armen en beenen vast, terwijl *Frans Pierroux* haar een knie op de borst zette. Men had haar de rokken opgeligt, en zij werd aldus ten minste nog tweemaal gebrand. Onder deze martelingen slaakte *Catharina* slechts zware zuchten, terwijl zij hare beulen om ontferming smeekte, die steeds eischten dat zij de betoovering zou doen ophouden, en haar niet eerder van den brandstapel afnamen voordat hare beenen en dijen gebrand en hare rokken gedeeltelijk verteerd waren, en al weder tegen belofte, dat zij de gewaande betoovering zou opheffen. *Catharina Jadot* was op nieuw bij *Lodewijk Bullot* werkzaam, maar met even weinig vrucht als te voren. Men gelastte haar nu te gaan zitten; zij kon de hevige smart niet uitstaan, wilde tot driemaal toe opstaan, maar men liet haar niet toe. Toen kwam men met olie, goot ze op hare wonden, en liet haar tot 's namiddags drie uur met rust. Op dat uur gaf men haar vrijheid om heen te gaan, haar verbiedende om iets te zeggen van hetgeen er geschied was. Zij kwam 's avonds in eenen zeer lijdenden toestand te Thy-le-Chateau aan. Vrouw *Hubert* nam haar daar in huis en vernam uit haren mond de martelingen, welke men haar te Castillon had doen ondergaan. *Catharina Jabot* toonde hare wonden, welke van de enkels tot boven aan de dij gingen. Haar toestand werd erger; zij moest acht dagen bij vrouw *Hubert* blijven. Toen zij heen wilde gaan, had zij naauwelijks eenige schreden gedaan of zij viel, en bij eene hervatte poging viel zij op nieuw.

De burgemeester vernam het geval, liet haar op eene kar zetten en naar hare geboorteplaats, Gosse, vervoeren; doch het gemeentebestuur aldaar wilde haar niet aannemen en liet haar naar hare schoonzuster te Hozee brengen, waar zij opgenomen werd. Den 6den Julij kwam er een heelmeester bij *Catharina Jadot*, hoorde het verhaal van het branden en onderzocht de wonden. Den 27sten Julij stierf *Catharina*.

De justitie de zaak onderzocht hebbende, werden de schuldigen en medepligtigen aan dit feit voor het hof van assises van Namen getrokken. Aan den heelmeester die *Catharina* behandeld, en degene welke de lijkopening verrigt had, werd daar door den president de vraag gedaan of de dood van deze vrouw het gevolg was geweest der martelingen, welke zij ondergaan had. Zij verklaarden, tegen hunne vroegere wijze van zien, dat zij zulks niet konden bevestigen. Hetzelfde betuigden zij ten aanzien der ongeschiktheid tot arbeid gedurende meer dan twintig dagen. Hierdoor kreeg de zaak een geheel andere wending. Na de pleidooijen aangehoord te hebben, verklaarde de jurij zeven der beklaagden schuldig aan slagen en verwonding, maar zonder voorop overleg. Zij werden daarop door het hof veroordeeld tot de zwaarste lijfstraf, op dit misdrijf staande, namelijk twee jaren gevangenis, alsmede in eene geldboete van zestien franken en in de kosten.

Berigten uit het gebied van kunsten en Nijverheid.

Reddingstoestel. — Een Duitscher heeft uit Manheim aan Lord *Melbourne* het aanbod gedaan, om aan de Engelsche natie, tegen een honorarium geëvenredigd aan de te bewijzen dienst, de beschrijving van een toestel over te geven: door middel waarvan de grootste oorlog- en koopvaardijschepen tegen storm en schipbreuk beveiligd zouden zijn. Deze uitvinding, zegt men, steunt op lucht- en waterbouwkundige (aerostatische en hydraulische) gronden. Een Fransch Ingenieur, *M. Villeroy*, maakte voor Frankrijk aanspraak op de eerderheid dezer uitvinding. Het is nu 6 maanden geleden, dat hij aan het Fransch gouvernement voorgesteld heeft, om de kosten in te willigen van proeven in het groot, waar aan een dergelijk toestel, dien hij uitgevonden heeft, zoude behooren onderworpen te worden. Dit toestel konde bij alle schepen aangebragt worden, en maakte het, zonder in iets de manoeuvres of de vaart van het schip te hinderen, onmogelijk, dat hetzelve zonk, hoe lang voor het overige deszelfs avery en afstand van wal ook moge zijn.

Middel om de likdorens weg te nemen. — Des avonds, als men zich ter rust zal begeven, snijdt men zonder voorafgaande voetbad, met een snel en scherp bistourie (zeker wondheelers-mesje), de gansche hoornachtige zelfstandigheid der likdorens. Men gaat daarmede voort, tot zoo lang, dat het vel zeer dun, week en rood is, het bloed er voorstaat, en dat eene ligte pijn waarschuwt, dat men aan de levende deelen komt. Dan houdt men op, voor dat er een enkel druppel bloed te voorschijn is gekomen en de minste pijn is veroorzaakt. — Is het geheele oppervlakte aldus ontbloot, zoo wordt dezelve dadelijk met speeksel bevogtigd en met een pennetje helschen steen (*lapis infernalis* of *nitrate van zilver*), zachtjes en zonder te drukken, omtrent tien minuten weg, overstreken, zijnde deze branding volstrekt onpijnlijk. Dit gedaan zijnde, doet men er een stukje gezonde taf op. Vier en twintig uren hierna ontbloot men den likdoorn, en men vindt eene zwarte, harde, hoornachtige, verdroogde korst, somtijds aan de randen omgekrald en geheel ongevoelig. Met de bistouri neemt men bij schilfertjes dit verharde roofje weg, en late er geen enkel stukje van overblijven. Men gaat zelfs voort met snijden, tot de pijn waarschuwt om op te houden. Het aldus ontbloote deel, wordt bij herhaling, op reeds gemelde wijze, geschroeid, en deze dubbele bewerking van snijding en branding moet gedurende acht achtereenvolgende dagen, hetwelk de gemiddelde term voor de gewone genezing is, herhaald worden. Men is echter somwijlen verpligt om 14 malen te branden, ten einde eene volkomene genezing te erlangen. — In het algemeen moet men de brandingen en snijdingen voortzetten, tot dat men de harde en weerstandbiedende huid niet meer gevoelt, maar zoo men nog eenige diepe hardheid voelt, moet men niet aarzelen, om de bewerking te herhalen.

Middel om vetvlakken uit boeken te doen. Men warmt eerst het gevlekte papier, en legt er vloeipapier op of onder, zoo lang dit vet aanneemt. Men doopt vervolgens een penseel of klein kwastje in zeer zuiveren terpentijngeest, welke bijna kokend heet gemaakt is, en men doet er een weinig van aan beide zijden van het blad, dat warm moet zijn. Men herhaalt deze bewerking tot dat de vlek geheel verdwenen is. Van het volgende middel maakt men voorts gebruik, om het papier zijne wit- en gladheid weder te geven. Men doopt een penseelkwastje in zeer goeden wijngeest en strijke daarmede overal, waar het vet geweest is. De inkt verandert in het geheel niet en het is niet mogelijk, om het minste spoor van de vlek te ontdekken, zij moge van was, vet of olie geweest zijn.

— Terwijl *Dieffenbach* te Parijs zijne kunstbewerkingen tot aanhechting van ledematen aan het menschelijke ligchaam, tot verbazing der Fransche Heelkundigen verrigt, en een afzonderlijk werk over dit gedeelte der Heelkunde in het licht geeft, vindt men in het Engelsch tijdschrift voor Genees- en Heelkunde de volgende chirurgicale verrigting van dien aard vermeld: Op zekeren avond van de maand Junij 1833 ontving een molenaar in eene bierkroeg een sabelhouw, welke hem het regter oor geheel afsloeg. Alvorens het huis te verlaten raapte hij zijn oor van den grond op en stak het in den zak. Den volgenden morgen ging hij naar eenen Chirurgijn en toonde hem het thans koud geworden en eenigzins plat gedrukte oor. De Heelmeester wiesch het oor in geestrijk vocht en water en maakte versche kanten aan het hoofd en aan het oor. Nadat hij hetzelve op de behoorlijke plaats tegen het hoofd had aangedrukt, verbond hij het daaraan met vier draadstrecken en lag verder in het rond hechtpleisters, compressen en windsels. Daags daarna werden eenige der compressen weggenomen, ten einde te zien of de wond begon te werken: de punten van aanraking werden alstoen bevonden eene gloeijend roode kleur te hebben aangenomen, de lijder was koortsig, had dorst en hoofdpijn. Na verloop van acht dagen waren deze verschijnselen verdwenen en begon het oor de natuurlijke warmte te herkrijgen en al meer zich vast te heelen. In weinig langer dan eene maand tijds was de genezing voltooid en bevond het aangezette oor zich wederom in denzelfden toestand als het linker, zijnde het eenige teeken, dat men bleef opmerken, een langwerpige kring of lijn rondom de plaats van zamenhechting.

MAATSCHAPPIJ:
Tot Nut van 't Algemeen.

ALGEMEENE VERGADERING van het Departement *Paramaribo*, der MAATSCHAPPIJ: *TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN*, op Maandag den 19den Januarij 1835, des avonds ten 7½ uur, in de zaal van de Loge CONCORDIA.

Huwelijks-, Geboorte- en Sterfgevallen.

Sedert den 1sten Januarij tot en met den 12den dezer, zijn ingeschreven, als:

BEVALLEN: *Marij Ferrier*, huisvrouw van *Hendrik Simon Abendanon*, dochter. — *Celina* van *Weijter*, dochter. — *Olijmphia* van *Johanzoon*, dochter. — *Elisabeth Graaf*, zoon. — *Lucretia Princesse van Meer*, dochter. *Antoinetta Elisabeth Wonthuis*, dochter.

OVERLEDEN: *Charlotte van der Krip*, oud 35 jaren. *Rachel Lobo*, geb. *de Pina*, oud 58 jaren. — *Cornelis* van *Daphina* van *Rocheteau*, oud 75 jaren. — *Mietje* van *Coba* van *Labadie*, oud 40 jaren. — *Salomon Benjamin Elias*, oud circa 21 jaren — *Rudolph Frederik William Leeuwe*, oud 20 jaren — *Anna Elisabeth del Prado*, oud 10 jaren en 5 maanden. — *Jacob Hendrik Rooswijk*, oud 64 jaren, 8 maanden en 28 dagen

Scheepstijdingen.

UITGEKLAARD.

Den 5den, het Schip *de Faam*, Kapt. J. Andresen, naar Amsterdam; lading: 320 vaten Suiker (383,225 ℔) en 50 balen schoone Katoen (16,325 ℔).

Idem, het Schip *Nickerie*, Kapt. John Cleland, naar Rotterdam: lading: 508 vaten (625,263 ℔) Suiker en 90 balen (39,745 ℔). schoone Katoen

UITGEZEILD.

Den 10den dezer, Z. M. Brik van Oorlog *PEGASUS*, Kapt. Luit. ter Zee J. P. Maller, naar Curaçao over Laguyra en Porto-Cabello.

Schepen in lading.

Naar Amsterdam:

Het Schip *Noord Holland*, Kapt. H. K. Ruijl. — Adres bij *Gebr. Reijns*. — Sluit 15 Februarij.

Het Schip *Anna Louiza*, Kapt. J. K. de Jong. — Adres bij *Gebr. Reijns*. — Sluit 12 Februarij

Het Schip *Wilhelmina*, Kapt. J. N. Klint. — Adres bij *Gebr. Reijns*. — Sluit 20 Februarij.

Het Schip *de Vrouw Catharina*, Kapt. F. Lange. — Adres bij *Gebr. Reijns*. — Sluit 1 Februarij.

Het Schip *Susanna Maria*, Kapt. J. F. Spiegelberg. Adres bij *L. D. J. van Bommel*.

Het Schip *Elisabeth Cornelia*, Kapt. J. D. Diets. — Adres bij *L. D. J. van Bommel*.

Het Schip *de Snelheid*, Kapt. Claus Wessels — Adres bij *L. D. J. van Bommel* — Sluit 20 Januarij.

Het Schip *Anna Maria*, Kapt. D. Steenveld. — Adres bij *Leijsner* en *Scheffer*. — Sluit 10 Februarij.

Het Schip *de Koophandel*, Kapt. F. Popken. — Adres bij *Leijsner en Scheffer*. Recommandeert deszelfs Bodem ter inlading van Koffij en Katoen.

Het Schip *de Zwaan*, Kapt. C. J. van Driesten. — Adres bij *J. M. Samson*. — Sluit 15 Januarij.

Het Schip *de Noord*, Kapt. *J. A. Weijerbusch*. — Adres bij *J. M. Samson*.

Het Schip *Theresia Alida*, Kapt. *H. H. Kral*. — Adres bij *J. M. Samson*.

Het Schip *de Onderneming*, Kapt. Reiner Dekker. — Adres bij *J. L. Gellée*.

Het Schip *de jonge Lodewijk Anthonie*, Kapt. R. Tjebbes. Adres bij *J. L. Gellée*.

Het Schip *Wilhelmina en Maria*, Kap. J. J. Bart. — Adres bij *J. L. Gellée*.

Het Schip *de Eensgezindheid*, Kapt. P. T. Kuijper. Adres bij *J. L. Gellée*.

Het Schip *Suriname*, Kapt. L. J. Luijtjes. — Adres bij *J. F. Faverij*.

Het Schip *de Zorgvuldigheid*, Kapt. J. J. Brouwer. — Sluit primo Februarij — Adres bij *E. C. Lobato*.

Het Schip *Dina Maria*, Kapt. A. Ahlers Jr. — Adres bij *Degenhard* en *Kramer*.

Naar Rotterdam:

Het Schip *de jonge Arie*, Kapt. L. Hus. — Adres bij *Gebr. Reijns*. — Sluit ultimo Februarij.

Naar Middelburg:

Het gezinkt Brikschip *Agenoria*, Kapt. W. van der Kolff. Adres bij *Leijsner en Scheffer*. — Sluit 20 Januarij.

Ter Drukkerij van FUCHS & Co.